

Dialogmöte – granskning av kvalitetssäkring av forskning

Anders Söderholm
Generaldirektör, UKÄ

Nuvarande nationella kvalitetssäkringssystem 2017 – 2022 – fyra komponenter

Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning

Kristina Tegler Jerselius

Senior utredare, UKÄ

Utgångspunkter

- Kollegial granskning (*peer review*)
- Europeiska stadgan för forskare och riktlinjer för rekrytering av forskare
- Högskolelag och högskoleförordning
- Lärosätesägt nationellt ramverk för kvalitetssäkring forskning

Bedömningsområden

- Styrning och organisation
 - Förutsättningar
 - Utformning, genomförande och resultat
 - Jämställdhet
 - Samverkan (inte arbetsliv)
-
- *Student- och doktorandperspektivet granskas integrerat i övriga bedömningsområden*

Styrning och organisation

- Lärosätet har en fastställd och allmänt tillgänglig beskrivning av lärosätets eget kvalitetssystem (policy, program eller motsvarande). Där beskrivs ansvars- och rollfördelning inom organisationen i kvalitetssäkringsarbetet liksom principer och konkreta arbetsformer för säkring och utveckling av kvalitet i forskningen
- Kvalitetssäkringsarbetet understödjer det strategiska arbetet på alla nivåer och engagerar såväl ledning som medarbetare, inklusive doktorander. Kvalitetssäkringsarbetet bidrar till att lärosätets resurser används effektivt
- Lärosätet säkerställer att det kontinuerligt samlar in, analyserar och använder information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, prioriteringar och strategiska beslut

Styrning och organisation

- Lärosätet säkerställer att dess forskningsmiljöer/forskning återkommande genomgår genomlysningar i nationellt och internationellt perspektiv med stöd av kollegial granskning, på det sätt som lärosätet finner lämpligt, för att identifiera styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter. Lärosätet har system för att fånga upp och ta hand om de rekommendationer som sådana granskningar ger upphov till
- Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen

Förutsättningar

- Lärosätet arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning utifrån identifierade behov i forskningsverksamheten. Lärosätet skapar goda förutsättningar för kompetensutveckling och tillhandahåller välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeden i karriären oberoende av anställningsform
- Lärosätet skapar goda förutsättningar för att skapa former och utrymme för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse samt tillhandahåller ändamålsenlig stödverksamhet och infrastruktur för forskning

Förutsättningar

- Lärosätet skapar goda förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten
- Lärosätet skapar goda förutsättningar för forskningens frihet och tillhandahåller ändamålsenligt stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed

Utformning, genomförande och resultat

- Utifrån kontinuerliga uppföljningar och oberoende periodiska granskningar vidtar lärosätet, i de miljöer där forskningen bedrivs, de åtgärder som krävs för att stärka och utveckla forskningen samt främja framstående forskning
- Lärosätet säkerställer, i de miljöer där forskningen bedrivs, att de resultat och slutsatser som genereras genom utvärdering och uppföljning publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt

Jämställdhet

- Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande

Samverkan

- Lärosätet främjar forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse och arbetar aktivt för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande

Tidslinje

- UKÄ (2018) *Kvalitetssäkring av forskning – rapportering av ett regeringsuppdrag*
- UKÄ (2019) *Granskning av lärosätenas kvalitetssäkring av forskning – rapportering av ett analys- och metodutvecklingsarbete*
- Förslag till Vägledning LSG, forskning presenteras vid dialogmöten 1 och 8 april 2019
- Revidering av vägledning april – maj 2019
- Beslut *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning* – juni 2019
- Pilot augusti/september 2019

Granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning – bakgrundsinformation och nyckeltal

Martin Söderhäll

Utredare, UKÄ

Utgångspunkt – högskolesektorn är
mångfacetterad

Bakgrundsinformation

- Kvantitativt underlag vars syfte är låta bedömarna att lära känna ett lärosäte, används idag inom LSG-utbildning. Bakgrundinformationen kommer vara snarlik för LSG-forskning men kompletteras något.
- Kompletterar uppgifterna i ett lärosätes årsredovisning (längre tidsserier).
- I bakgrundsinfo LSG-utbildning idag, exempel: Antal registrerade studenter per ämnesområde 2010-2017, antal avlagda doktors- och licenciatexamina 2008-2017.
- Relevant i LSG-forskning: antal nyrekryterade biträdande lektorer per forskningsämnesområde? andelen samförfattade publikationer per forskningsämnesområde?

Skillnader bakgrundsinformation och nyckeltal

- Bakgrundsinformationen kan men behöver inte vara samma för alla lärosäten, nyckeltalen ska vara samma för alla lärosäten
- Nyckeltal ska vara baserade på data av hög kvalitet och vara enkla att verifiera för lärosätena
- Nyckeltal ska kunna brytas ner på forskningsämnesområden enligt *Svensk standard för indelning av forskningsämnen*
- Det ska gå att konstruera och presentera tidsserier av nyckeltalen
- Lärosätena analys och hantering av nyckeltalen är av intresse, inte nyckeltalen i sig. Nyckeltalen utgör inte underlag för bedömning.

Nyckeltal i LSG-Utbildning

- Etablering
- Genomströmning
- *Per Yrkes-, Generell-, Forskarexamen per SUN/forskningsämnesområde*
- *Relateras till nationellt genomsnitt*

Examen	Lärosäte	Kalenderår	Andel etablerade (%)	Andel etablerade riket (%)	Differens procentenheter
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2000	65%	61%	4%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2001	55%	40%	15%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2002	75%	81%	-6%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2003	80%	63%	17%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2004	70%	71%	-1%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2005	65%	62%	3%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2006	76%	69%	7%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2007	78%	81%	-3%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2008	55%	62%	-7%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2009	65%	66%	-1%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2010	70%	68%	2%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2011	75%	77%	-2%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2012	50%	61%	-11%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2013	68%	70%	-2%
Kandidatexamen X	Högskolan Y	2014	70%	70%	0%

Nyckeltal LSG Forskning

- Ekonomi
- Personal
- Vetenskaplig/konstnärlig output
- *Per forskningsämnesområde/grupp*
- *Relateras till nationellt genomsnitt/genomsnitt inom lärosätetyp?*

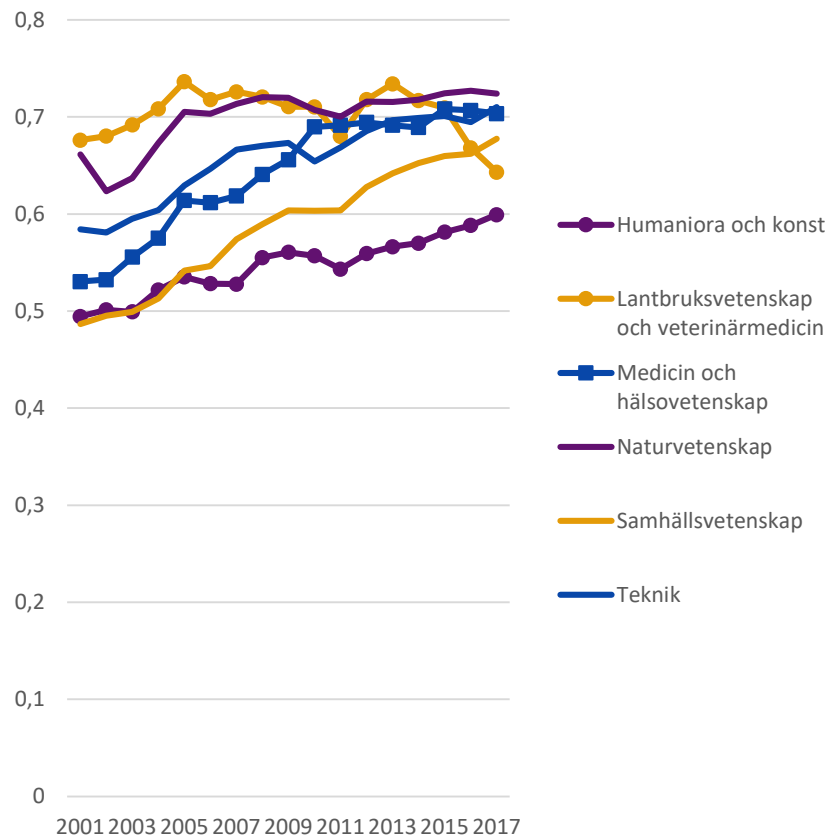
Ekonomi

- Alternativ som undersökts: Beviljade anslag i förhållande till ansökningar, forskningsmedel per anställd forskande och undervisande personal (med/utan forskarexamen).
- Förslag: externa medels andel av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå. Kan redovisas per forskningsämnesområde/grupp

$$\text{Extern andel}_{it} = \frac{\text{Externa medel}_{it}}{\text{Externa medel}_{it} + \text{Direkta statsanslag forskning}_{it}}$$

Personal

- Alternativ: Andel av arbetstiden som ägnas åt forskning, rekryteringsmått.
- Förslag: Andel av den forskande och undervisande personalen med forskarexamen (doktorsexamen). Kan redovisas per forskningsämnesområde/grupp och anställningskategori

Vetenskaplig/konstnärlig output

- Alternativ: Olika typer bibliometriska mått

Förslag

- Genomslag (fältnormerad citeringsanalys, andel högciterade publikationer), per forskningsämnesområde. (WoS)
- Produktivitet (vetenskaplig/konstnärlig output per forskande undervisande personal, helårspersoner), per forskningsämnesområde/grupp. (Swepub)
- Hur ska fraktionering hanteras?